

VB 2022 - Årgång 48

Dags igen för ett nytt år, för VB:s del 48:e gången. Varför denna envishet, varför en liten ganska lokal webb-publication i Lund?

Det har funnits lite olika skäl för detta under alla de här åren. Fylla behovet av lokal media, fylla behovet av icke borgerlig media. Bedriva politisk propaganda i en mer pluralistisk form än den rena propagandan från partierna. Inte att förglömma det viktigaste, det är roligt att göra tidning, det är roligt att skriva, det är roligt att någon läser det man skriver. Det kan till och med hända att någon åsikt faller i god jord.

I år är det valår igen, vi inbillar oss inte att vi gör något större avtryck i valdebatten. Hoppas dock att det kan påverka viljan att torgföra sina åsikter positivt. Inte helt självklart, tsunamin av triangulerade åsikter och utspel i det medielandskap som finns idag kan skapa en viss mättnadskänsla.

För vänstern är detta valår liksom alla andra något av ett ödesval. Både kapitalismen och klimatet närmar sig tippingpoints i snabb takt. Därför så skall vi försöka komma ut någorlunda regelbundet även i år.

Som bekant skrivs och redigeras VB av några få personer som dessutom inte är några ungdomar. Vi drabbas av de sjukdomar och krämpor som följer av stigande ålder. Därav brasklappen i stycket ovan. Detta år blir emellertid VB:s sista med nuvarande bemanning.

Om det blir VB:s sista överhuvudtaget återstår att se. Jag köpte VB av vänsterpartiet för en krona. Att ge ut VB idag kostar ca 1500 kr/år för domännamn och webb-hotell. Så några pengar att tala om är det inte som avgör. Finns det någon eller några som vill lotsa VB vidare så är dom hjärtligt välkomna. Det finns bara ett villkor, VB har alltid haft hjärtat klart till vänster och så skall det förbli. Patria o muerte som Fidel sa om ni förstår hur jag menar.

Göran Persson, red

Friday for Future alla fredagar

Varje fredag kl 12-14 samlas vi för klimatstrejk på Stortorget med Corona-avstånd eller för digital strejk. Från och med fredag den 20 nov och framåt kan vi bara vara åtta personer närvarande.

Rapport från riksdagen: Folk och Försvar och två debattartiklar av Hanna Gunnarsson

Det sista riksdagsåret för den här mandatperioden har börjat! Det är valår, vilket märks i debatterna. Det blir spetsigare, och partierna börjar koncentrera sig till sina hjärtefrågor och oftare återkomma till dessa.

Jag började året med att vara med på Folk och Försvar-konferensen. Den var även i år digital, även om man länge planerade för att vara på plats i Sälen. Jag var med i en paneldebatt där jag satte fokus på det civila försvaret, som är den viktigaste försvarsfrågan för Vänsterpartiet. Det civila försvaret är hela samhället, det behöver byggas upp igen för att säkra samhället mot civila hot som påverkansoperationer, strömavbrott, hackerattacker mot viktiga digitala system och såklart sjukvården, infrastrukturen och livsmedelsförsörjningen - viktiga saker som håller vårt samhälle igång. [Lyssna gärna på Folk och Försvar här](#), min panel börjar cirka 08.20.00 in i sändningen.

Nu i början av året har såklart den säkerhetspolitiska situationen i Europa och NATO varit stora debattfrågor. Jag och Håkan Svenneling, Vänsterpartiets utrikespolitiska talesperson, har

skrivit två debattartiklar. Den ena i [Göteborgsposten](#) och den andra på webbsidan [Europaportalen](#). Läs gärna!

På årets första votering fattade vi beslut om en kort förlängning av Covid 19-lagen. Riksdagens partier enades om att förlänga i två månader, istället för fyra månader som regeringen önskade. Partierna lyfter sina olika synpunkter på lagen, men ser ändå behov av att ha lagen kvar ett litet tag till. Läs Vänsterpartiets [senaste motion](#) om detta här.

Vi har även lagt ett förslag (ett så kallat utskottsinitiativ) om att se över rättssäkerheten i asylprocessen. Flera partier har lyft den frågan senaste tiden så vi vill nu testa om vi kan få med oss en majoritet på att göra förbättringar. Vi har också lagt ett utskottsinitiativ om att kompensera personer på landsbygden för de höga bensinpriserna, då många på landsbygden inte har några andra alternativ än att köra bil.

Hanna Gunnarsson (v) riksdagsledamot, Lund.

Nytt parti mot utsugning och utnyttjande?

Det är valår i år och partierna tycks i stort sett vara eniga om en samhällsmodell som i mer eller mindre grad bygger på utsugning och utnyttjande. Elina Pahnke, Sydsvenskan 12/1.

Därför förbereder *Klimat-alliansen* bildandet av ett nytt parti. ”Vi ser ju inte de modiga beslut som skulle behövas”, säger Gudrun Schyman, F!, som ingår Klimat-alliansens styrelse.

Klimat-alliansen är en opinionsgrupp som samlar engagerade klimatdebattörer från olika håll. Utom Gudrun Schyman ingår till exempel också den tidigare ärkebiskopen KG Hammar och före detta Kristdemokraten Anders Wijkman.

I februari fattar Klimat-alliansen beslut om huruvida den ska registrera sig som parti.

Förvisso ett udda, tvärpolitiskt parti i så fall. Men det kan komma att påverka starka och inflytelserika grupper i samhället.

<https://klimatalliansen.nu/>

Kannibalernas maskerad av Gunnar Stensson

Vi är kannibalerna som konsumerar människornas jord, arbete, liv och tid. Vi roffar åt oss rikedomar från periferin och utvecklar teknik och vetenskap, lyx och bekvämligheter.

Den stora kannibalismen började med ångmaskinen och utnyttjandet av den fossila energi som samlats under årsmiljarder. Konsekvenserna blev slavhandel, slaveri på bomullsplantager i Amerika, jordstöld för bomullsodling, pandemier som utrotade folken i Amerika och i kolonierna som erövrades i syd.

Vi skapade en maskerad för att beslöja allt detta fasansfulla: den heliga globala marknaden. Tack vare marknaden döljs vår kannibalism och framstår vår rikedom som rättvis. Idag styr marknadsideologin världssamhället. Den gynnar en minoritet. Den utlovar evig lycka. Utvecklingen och tillväxten ska fortsätta i evighet. Amen.

Redan för femtio år sedan fattade somliga av oss att tillväxten har gränser. Det blundade vi för tills vi upptäckte att vårt kortvariga bruk av fossil energi har upphettat atmosfären och inom mycket kort tid kommer att göra fortsatt mänskligt liv på jorden omöjligt. Vissa kannibaler började förbereda flytten till ett annat ställe i galaxen.

Vi måste befria oss från marknadsideologin och skapa ett annat världssamhälle. Vi måste hushålla med resurserna, vårda biosfären och fördela dess frukter rättvist.

Om detta handlar Alf Hornborgs nya bok *Kannibalernas maskerad. Pengar, teknik och global rättvisa*. Daidalos 2021. Men den handlar också om sökandet efter ett nytt hållbart världs-system. Det måste fungera globalt eftersom den upphettade atmosfären är den mest globala naturföreteelse som existerar. Men det måste också fungera lokalt efter-som all mänsklig verksamhet påverkar systemet.

Penningbegreppet är centralt. Det måste förändras. Alf Hornborg tror på möjligheten av en allmän medborgarlön som också skulle fungera som lokal valuta. Den kunde införas vid sidan av världsvalet i en enskild stat men också utvecklas globalt. Konkret kan det se ut så här. Den svenska staten utbetalar digitalt en medborgarlön som motsvarar existensminimum till alla svenskar.

Den får bara användas lokalt i begränsade områden som exempelvis

en kommun. De som lönearbetar på den nationella marknaden fortsätter att få lön i nationella pengar men skulle i första hand använda den lokala valutan i vardagslivet. Det skulle gagna den lokala ekonomin. De väldiga transportererna av livsmedel mellan kontinenterna skulle kunna begränsas.

En **nerväxt-ekonomi** skulle kunna skapas.

Boken är en sammanfattning av resultaten under en lång forskarkarriär. Det innebär att den är koncentrerad och ganska svårtillgänglig. Man måste tillägna sig en mängd viktiga begrepp. Som all vetenskaplig forskning är den kollektiv. Alf Hornborg är humanekolog i Lund. En av hans tidigare studenter är Andreas Malm som skrivit exempelvis *Fossil Capital*.

Andreas Malm förespråkar revolutionär kamp för att rädda jorden. Alf Hornborg tror att en ickevåldslösning är möjlig.

Någon kanske tror att idéerna är extrema. Tvärtom. En väldig litteraturlista ger läsaren tillgång till en stor del av vetenskapliga forskningen om klimatkrisen och antropocen, människans

påverkan på jorden.

Detta är bara en kort antydan. En amatörs bild av en livsgärning på ett A4-blad. Jag och många andra kommer att referera ur boken i många sammanhang.

Tredje nationella aktionen mot flygindustrin

Under slutet av februari kommer Extinction Rebellion Sverige för tredje gången stoppa flygplan över hela Sverige.

Vårt krav är fortfarande att det massiva stödet tillflygindustrin måste upphöra. Detta som ett steg på vägen mot att flyget kraftigt begränsas, vilket är i linje med vårt andra huvudkrav AGERA NU för utsläppsminskningar i närtid.

Flygbranschen har länge varit en klimatskadlig industri som inte på långa vägar får stå för sin miljökostnad, utan tvärtom [subventioneras](#) som få andra delar av transportsektorn. Flyget har till exempel länge varit befriat från både energi- och koldioxidskatt samt har nedsatt eller ingen moms, såväl inrikes som utrikes. Under pandemin sköt dessutom staten miljardbelopp till flygindustrin i form av [direkta bidrag](#) samt [kreditgarantier](#).

Trots detta stöd går många flygplatser på knäna. Olönsamma flygplatser blir uppköpta av kommuner och kräver driftsstöd i form av skattemedel. När efterfrågan går ner kör flygbolagen [tomma plan](#) för att behålla sina bidrag och start- och landningstider. För att överleva i den hårda konkurrensen dumpas biljettpriser.

Svenskarnas flygande har en oerhörd klimatpåverkan, [lika stor som hela personbilstrafiken](#). Att flyga är en av de mest utsläppsintensiva aktiviteter en person kan ägna sig åt och vårt samhälle har systematiskt upprätthållit flyget trots att det inte ens kan bära sina egna kostnader.

Flygbranschen kan inte fortsätta som nu med nöjesresor och flygningar med tomma plan. För att nå Sveriges klimatmål och uppfylla Parisavtalet måste flygbranschen minska de närmaste åren. Ny teknik hinner inte implementeras på den korta tid som vi har på oss att minska utsläppen. Biobränsle är inte heller en hållbar lösning då den utarmar den biologiska mångfalden.

Vi befinner oss i en klimatkris. Vi måste agera på krisen och sänka våra utsläpp drastiskt i närtid. För att citera en nylig publicerad [debattartikel i Aftonbladet](#): Det är en myt att vi kan få allt. Vi måste måste få ner utsläppen NU, även om det är kostsamt och omständigt på kort sikt.

Det handlar om att undvika ekologisk kollaps och ökade globala klyftor. Vår nya miljö- och klimatminister [Annika Strandhäll har redan börjat tveka om våra klimatmål](#) samtidigt som forskarna säger att det kommer innebära en mänsklig katastrof.

Här är våra frågor till klimat- och miljöminister Annika Strandhäll:

- Är du medveten om [forskarnas dom](#) om vi missar Parisavtalet som våra klimatmål är kopplade till?
- Hur mycket kommer regeringen minska utsläppen de närmaste åren och vilka är åtgärderna?
- Hur nära är vi, enligt dig, att vara i linje med Parisavtalet?

Till vår infrastrukturminister Thomas Eneroth vill vi fråga

- Hur ser planen ut för en [45% minskning av utsläppen från flyget fram till 2030 som du lovade på COP26](#)? Kan vi ha en 45% minskning av utsläppen från flyget utan att ändra våra resvanor?
- Hur mycket extra stöd är ni beredda att ge en krisande flygindustri där en större klimatopinion och ändrade resvanor ytterligare underminerar flygets förutsättningar?

Vi har tagit kontakt med regeringen och de berörda statsråden angående möjligheten att ställa om vårt transportsystem på ett rättvist och klimatmässigt hållbart sätt.

I samband med att vi nu publikt går ut med information om aktionen har vi påbörjat ett samarbete med polisen, flygledning och säkerhetspersonal för att ytterligare öka säkerheten före och under aktionen.

Flygaktionen kommer äga rum i andra halvan av februari på olika platser runtom i landet.

FAKTA OM EXTINCTION REBELLION

Extinction Rebellion är en internationell klimatrörelse som använder fredlig civil olydnad som metod för att uppmärksamma klimatkrisen och den ekologiska krisen. Rörelsen bildades år 2018 i Storbritannien och har tre krav: Tala klarspråk, Agera nu och Stärk demokratin. Läs mer om kraven och om rörelsen här: <https://extinctionrebellion.se/>

Kampen för klimat och åkermark! av Gunnar Stensson

Strax före jul räddade ett beslut i kommunfullmäktige 44 hektar åkermark vid Nova från att exploateras och förstöras. Det lyckades tack vare att en moderat och en liberal ledamot röstade mot partilinjen. Klarsynt och modigt! Det är svårt att genomsåda den marknadsideologi som dominerat världssamhället sedan den industriella revolutionen.

Det rådde stort hemlighetsmakeri om vad marken vid Nova skulle användas till och vilka som skulle köpa. I efterhand fick vi veta att ett ”världsledande högteknologiskt företag planerade en miljardetablering” Vi vet fortfarande inte vilken etablering det gällde. De demokratiskt valda politikerna visste inte vad de röstade om. Sekretess råder av hänsyn till börskursen och aktieägarna.

Två världsbilder stod emot varandra: den etablerade föreställningen om evig tillväxt och den motsatta övertygelsen att klimatkatastrofen är oundviklig om vi inte avskaffar fossilsamhället och skyddar jorden.

Inne i sammanträdesrummet satt fullmäktige och i höstmörkret utanför stod aktivisterna från *Fridays for Future, Fältbiologerna och Extinction Rebellion*.

Den här gången besegrades den mäktiga eliten och de vinstgiriga aktieägarna, men kampen går vidare. Bara några dagar senare fick vi veta att Lund drar till sig flera storbolag som Volvo Cars och tyska Bosch.

Nedan följer ytterligare exempel klimatkonflikter som blivit aktuella dagarna kring nyåret.

Pensionsfonder investerar i fossilbolag

”De senaste tre åren har jag klappat mig själv på axeln för att jag till slut startade ett privat pensionssparande i fonder”, skriver journalisten Jenny Wahlstedt i en intressant artikelserie om sitt försök att minska sina koldioxidutsläpp (Sydsvenskan 7 januari).

Hon sparar i tio fonder, Sex av dem innefattar bolag som är involverade i kolkraft och eller arktisk olje- och gasproduktion. Den värsta fonden investerar i allt ifrån militärindustri till ”kontroversiella vapen” som landminor och kärnvapen.

Det är sådana fonder som gått absolut bäst.

Hennes premiepensionssparande har liksom över fem miljoner andra svenskers automatiskt placerats i AP/ Såfa som investerar i ett flertal fossilbolag.

Det hade hon aldrig fattat. Det framgick först när hon aktivt forskade.

Premiefonder placerar våra pengar i företag som gör vinst genom att investera i fossilbolag. Konsekvensen är att utsläppen av växthusgaser stadigt ökar. 2021 var de större än någonsin. Så fungerar kapitalismen, som tidigare i historien lyckades hemlighålla slaveriet från de flesta av dem som tjänade på det.

”**Skurkarna i garderoben**” har Sally Wahlstedt satt som rubrik.

Exemplet Möbelindustrin

Mitt i julstöket ögnade jag igenom ett debattinlägg som handlade om hur man kan minska den svenska möbelindustrins väldiga resursslöseri – titta bara på möbelkoncernen Mios reklam! - som bland annat drabbar de för klimatet livsviktiga skogarna. Med ganska enkla reformer skulle stora arealer skogsmark kunna sparas. I första hand genom satsningar på kvalitet, varaktighet och reparationer.

Bra tyckte jag som oroas av den byggboom som inletts och som innebär att sexhundra tusen lägenheter kommer att byggas – och möbleras - de närmaste fem åren. Bland annat i Brunnsög. Sedan blir det dags att lägga ner största delen av möbelindustrin!

Sedan började jag tvivla på att den nyliberala ideologi som styr oss någonsin kommer att kunna avvecklas så att dessa enkla reformer blir möjliga. Kvalitet. Köpa möbler som ska bestå och kanske till och med ärvas. Och när de trots allt slits ut i något avseende ska de repareras

Det innebär att omsättningen minskar drastiskt. Möblerna blir ju varaktiga. Inriktningen på

reparationer får dem att överleva årtionde efter årtionde.

Det vill inte möbelindustrin. En sådan inriktning innebär att de flesta företag i branschen måste läggas ner. Många blir arbetslösa. De får mer fri tid som de kan ägna åt något nyttigare. Till exempel övergå till det livsnödvändiga men under kapitalismen sämre betalda arbetet som undersköterskor.

Slagordet Décroissance (nerväxt) klottrat på statyn Colonne de Juillet vid Bastiljen, Paris, Frankrike

I stället för tillväxt: NERVÄXT. För att rädda världssamhället måste vi satsa på nerväxt i stället för tillväxt, inte bara inom möbelindustrin. Inriktningen på kvalitet, varaktighet och reparationer måste genomföras inom alla branscher. Förändringarna är praktiskt genomförbara. De innebär inte bara att naturresurser sparas utan också att mängden klimatskadligt lönearbete minskar. Det blir mindre vinst, mindre pengar på marknaden.

Klarar vi en sådan omställning? Eller kommer kapitalet fortsätta att tvinga samhället att satsa på vinst, konsumtion, ständig tillväxt på bekostnad av klimatupphettning och resurser?